Práva nezletilých osob při soudních řízeních

Bulharsko

1. Právní způsobilost nezletilé osoby

V Bulharsku činí minimální věk trestní odpovědnosti čtrnáct let. Ve všech záležitostech činí minimální věk, kdy může žalobce podat samostatně žalobu soudu, čtrnáct let.

2. Přístup k přizpůsobeným řízením

Obecné soudy se nespecializují na oblast soudnictví ve věcech dětí. U soudů, kde je dostatečný počet zaměstnanců, aby mohla být zajištěna zásada namátkového přidělování věcí, jsou soudci přiděleni do občanskoprávních a trestních úseků a zabývají se pouze příslušnými věcmi. Úseky mohou být zřízeny u krajských a okresních soudů a přidělení soudců k nim probíhá podle uvážení administrativního vedoucího soudu.

V bulharských právních předpisech je stanovena právní definice „dítěte“. Pro trestní odpovědnost je rovněž vyžadován minimální věk a existují zvláštní pravidla pro ukládání trestů nezletilým. Ve smyslu zákona o ochraně dětí se „dítětem rozumí každá fyzická osoba, která nedosáhla věku 18 let“.

Nezletilí jsou rozděleni do dvou skupin – od 14 do 16 let a od 16 do 18 let. Jejich trestní odpovědnost je v porovnání s trestní odpovědností dospělých zmírněna, neboť stupeň zmírnění je ve věkových kategoriích 16-18 let nižší.

Nezletilí, kteří dosáhli věku 16 let, mohou nést správní odpovědnost podle zákona o přestupcích a správních sankcích a podle zvláštních zákonů, jako je vyhláška o boji proti mladistvým výtržníkům.

3. Multidisciplinární hlediska

Všechny příslušné organizace musí koordinovat svou činnost, aby získaly o dětech komplexní informace. Zákon o ochraně dětí upravuje pravomoci orgánů ochrany dětí, kterými jsou Státní agentura pro ochranu dětí, ředitelství sociální pomoci na místní úrovni, ministr práce a sociálních věcí, ministr vnitra, ministr školství a vědy, ministr spravedlnosti, ministr zahraničních věcí, ministr kultury, ministr zdravotnictví a starostové obcí.

4. Školení odborníků

Odborníci, kteří se podílejí na soudním řízení, musí být kvalifikovaní a mít rozsáhlé zkušenosti, zejména s prací s dětmi. Neexistují žádné zákonné požadavky na vzdělání, ale téměř všichni odborníci absolvovali kvalifikační kurzy a školení, díky nimž mají specifické dovednosti.

Na druhé straně se sociální pracovníci a policisté účastní různých studií, seminářů a jednání pořádaných veřejnými institucemi, nevládními organizacemi atd. Agentura pro sociální pomoc jako hlavní státní instituce, která je odpovědná za provádění politiky ochrany dětí na místní úrovni, pořádá mnoho školení pro zvýšení kvalifikace svých úředníků – sociálních pracovníků.

5. Nejvlastnější zájem dítěte

Podle zákona o ochraně dětí je zajištění nejlepšího zájmu dítěte jednou z hlavních zásad ochrany. Nejlepší zájem dítěte je hlavní zásadou pro účast dětí v soudním řízení. Vnitrostátní právní předpisy dávají dětem možnost hrát aktivní úlohu, vyjadřovat svůj názor a podílet se na rozhodování.

6. Přístup k opravným prostředkům

Zákon o ochraně dětí stanoví, že dítě má právo na právní pomoc a odvolání ve všech řízeních, která mají dopad na výkon jeho práv nebo zájmů.

Děti, které nemají způsobilost k právním úkonům, mohou podávat stížnosti a opravné prostředky prostřednictvím svých rodičů nebo zákonných zástupců, kteří vykonávají jejich práva jejich jménem. Právní předpisy poskytují těmto zástupcům možnost rozhodovat v nejlepším zájmu dítěte. V případě dětské oběti, která se rozhodne, že nebude iniciovat trestní stíhání, může o trestním stíhání rozhodnout státní zástupce jejím jménem a zahájit tak přípravné řízení.

Pro právní pomoc dětem neexistují žádná zvláštní pravidla. Platí společná pravidla zákona o právní pomoci.

7. Budoucí vývoj

Ministerstvo spravedlnosti za účasti širokého okruhu zúčastněných stran vypracovalo nový *zákon o odklonu od trestního řízení a ukládání kázeňských opatření mladistvým*. Cílem návrhu zákona je podpořit mladistvé, kteří se dopustili protiprávního jednání, aby se chovali v souladu se zákonem, a zajistit podporu jejich integrace do společnosti prostřednictvím ukládání kázeňských opatření a jejich zařazení do vhodných vzdělávacích programů. V souladu s mezinárodními standardy a osvědčenými postupy upravuje návrh zákona nový systém opatření k zajištění prevence sekundárních a opakujících se trestných činů mladistvých, kteří se dopustili protiprávního jednání.

Zásadním prvkem navrhovaných legislativních změn je předpokládaná možnost využití mediace. To umožní zavedení restorativní justice – mladiství nejsou trestně stíháni a cílem je dosáhnout odstranění škod způsobených jejich protiprávním jednáním a v co největší míře obnovit vztahy mezi pachatelem, obětí a společností.

8. Rodinný život

Bulharské právní předpisy týkající se osvojení byly revidovány v důsledku ratifikace Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení (Haagská úmluva). Zápis osvojení a osvojitelů do zvláštní evidence byl novelami zaveden jako podmínka pro přijetí úplných osvojení. Výjimka z tohoto pravidla se předpokládala u osvojení dítěte manžela/manželky a osvojení vnoučete prarodiči.

Podle bulharských právních předpisů může být osvojení buď „úplné“, nebo „prosté“:

V případě **úplného osvojení** vznikají mezi osvojeným dítětem a jeho potomky na jedné straně a osvojitelem a jeho příbuznými na straně druhé práva a povinnosti jako mezi příbuznými podle původu a práva a povinnosti mezi osvojeným dítětem a jeho potomky s jejich příbuznými podle původu se ruší.

V případě **prostého osvojení** vznikají práva a povinnosti mezi příbuznými podle původu pouze mezi osvojeným dítětem a jeho potomky na jedné straně a osvojitelem na straně druhé a práva a povinnosti mezi osvojeným dítětem a jeho potomky s jejich příbuznými podle původu zůstávají zachována. Rodičovská práva a povinnosti přecházejí na osvojitele.

Justice vstřícná k dětem v Bulharsku PDF (324 Kb) en

Poslední aktualizace: 05/10/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.